

NOSLĒDZIES PROJEKTS “PIENU ĒDU, PIENU DZĒRU!”

30.novembrī, Preiļu Galvenajā bibliotēkā notika projekta “Pienu ēdu, Pienu dzēru!” noslēguma pasākums, kurā ikviens interesents tika aicināts uzzināt par projekta laikā paveikto, dalīties un dzirdēt piena ēdienu stāstus, iepazīt seno latgaliešu rotaļdejas un dziesmas kopā ar folkloras kopu “Naktineica”, darboties kulinārajā meistarklasē kopā ar Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikuma Preiļu filiāles pieredzes bagāto pavāri Ināru Liepiņu.

Preiļu Galvenās bibliotēkas darba grupa, sadarbībā ar Aizkalnes, Riebiņu, Upmalas bibliotēku darbiniekiem un Vārkavas novadpētniecības muzeju, piedalījās deviņās ekspedīcijās, uzklusot Aglonas, Aizkalnes, Anspoku, Preiļu, Riebiņu, Saunas, Stabulnieku, Upmalas, Vārkavas pagastu cilvēku piena recepšu stāstus. Kopumā intervijas tika veiktas no 22 novadu ļaudīm. Vasaras sākumā ikvienam sabiedrības interesentam un projektā iesaistītajiem cilvēkiem, grupām, tika nodrošināta iespēja piedalīties izglītojošā un informatīvajā seminārā "Ieteikumi un veiksmes stāsti kulināro ekspedīciju organizēšanā un mutvārdu liecību dokumentēšanā".

Klausoties, dokumentējot un saglabājot piena ēdienu stāstus, paaudžu mantotās ēdienu gatavošanas paražas, tika sekmēta stāstniecības tradīcija, tā attīstīta un popularizēta Latgales kultūrtelpā. Ekspedīciju laikā, intervējot iedzīvotājus, tika saklausīti, piefiksēti 106 apvidvārdi, kuri pēc tam tika ievadīti apvidvārdu datu bāzē <https://apvidvardi.lu.lv/>. Tādējādi saglabātas un popularizētas vietējās valodas vērtības.

Savāktais materiāls - piena ēdienu recepšu stāsti (audio, video un drukas formātā) - tika apkopoti digitālā kolekcijā "Piena stāsti", tādā veidā bagātinot kultūrvidi, saglabājot senās un attīstot jaunas tradīcijas, veicinot un nodrošinot savāktā materiāla pieejamību jebkuram interesentam. Piena ēdienu receptes un stāsti (kopumā – 30) pieejami Preiļu Galvenās bibliotēkas tīmekļa vietnē www.preilubiblioteka.lv, *Novadpētniecības sadaļā->Digitālās kolekcijas-> Stāstu bibliotēkas->Piena stāsti*. Ar ekspedīciju pilnajiem stāstiem - video, audio, foto var iepazīties uz vietas Preiļu Galvenajā bibliotēkā Novadpētniecības lasītavā.

Preiļu Galvenā bibliotēka savā īpašumā ir ieguvusi arī ar roku rakstītu ēdiena receptes (kopumā – 31), kuras glabāsies novadpētniecības krājumā. Par šo ieguvumu mēs varam būt pateicīgi Preiļu novada pensionāru biedrībai.

Ar iepriekšminētajām projekta aktivitātēm, gribējām, iedvesmot kopienas - katram savā apvidū pievērsties fiksēt un saglabāt vēl esošo, bet zūdošo nemateriālo kultūras mantojumu – senās receptes, senās tradīcijas, apvidvārdus un stāstus ap un par tiem, kā arī šo materiālu darīt pieejamu plašākai sabiedrībai, stiprināt un popularizēt stāstnieku kustība Preiļu novadā.

Svarīgi atzīmēt, ka dalība ekspedīcijās, intervijas un recepšu stāstu stāstīšana tika veikta latgaliski, tādējādi popularizējot un izkopjot latgaliešu valodu, izceļot to kā neatņemamu Latvijas kultūrvides elementu.

Laika posmā no 29.maija līdz 30.novembrim norisinājās Valsts kultūrkapitāla fonda mērķprogrammas “Latviešu vēsturisko zemju attīstības programmas” ietvaros īstenotā projekta “Pienu ēdu, pienu dzēru” aktivitātes. Īstenojot projektu, tika veicināta kulinārā mantojuma saglabāšana Preiļu novadā, tai skaitā - Latgalē, kā rezultātā stiprināta novada identitāte, savdabīgums un piederības sajūta vietējai kopienai.

Informāciju sagatavojusi: Sigita Trūpa Preiļu Galvenās bibliotēkas vadītājas p.i.